

EUROOPA
KONTROLLIKODA

ET

Kõne

Luxembourg, 26. oktoober 2016

Euroopa Kontrollikoja presidendi Klaus-Heiner Lehne kõne

**Euroopa Kontrollikoja 2015. aasta aastaaruande esitlemine
Euroopa Parlamendi täiskogu istung**

Strasbourg, 26. oktoober 2016

Kehtib esitatud tekst.

Erinevuste korral tuleb lähtuda suulisest tekstist.

ECA Press

Mark Rogerson – pressiesindaja T: (+352) 4398 47063
Damijan Fišer – pressiametnik T: (+352) 4398 45410
12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg
E: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA eca.europa.eu

M: (+352) 691 55 30 63
M: (+352) 621 55 22 24

President Schulz,

lugupeetud Euroopa Parlamendi liikmed,

komisjoni asepresident proua Georgieva!

Mul on suur au esitleda teile Euroopa Kontrollikoja 2015. aasta aastaaruannet oma esimese ametiaasta esimesel kuul kontrollikoja presidendi rollis.

2015. aasta lõpust alates toimunud sündmused on kõigutamas ELi alustalasid ning selle tõttu on meie jaoks alanud sisevaatluse periood. Kõik me otsime vastust küsimusele, miks nii paljud kodanikud on pööranud selja Euroopa projektile. Usun, et osaliselt on selle põhjuseks asjaolu, et meie, Euroopa institutsioonid, oleme teatud määral kaotanud oma kodanike usalduse. Järgnevatel kuudel ja aastatel on ELi tähtsaimaks ülesandeks selle usalduse taastamine. Usun, et Euroopa Kontrollikojal on selles protsessis kanda oluline roll.

On selge, et vaja läheb reformi. Milline see reform ka ei oleks, peab see tuginema kindlale finantsalusele. Usaldusväärne finantsjuhtimine on endiselt äärmiselt oluline, sõltumata sellest, kas Euroopa Liidul on 28 või 27 liiget. Kontrollikoja arvates on eriti olulised selle neli elementi.

Esiteks peab ELi raamatupidamisarvestus olema laitmatu. Inimesed ei hakkagi meid usaldama, kui nad ei usu, et me hoiame nende raha nii, nagu vaja ning peame selle üle asjakohast arvestust.

ELi 2015. aasta raamatupidamise aastaaruanne annab finantsseisundist õige ja õiglase ülevaate. Käesoleval aastal ja sellele järgnevatel aastatel maksmisele kuuluvate summade maht on aga jätkuvalt väga suur. Lisaks ei ole komisjon koostanud rahavoogude prognoosi, mis hõlmaks järgmist seitset kuni kümnet aastat. Selline prognoos aitaks kaasa ka usalduse taastamisele. Komisjoni koostatud keskpika perioodi maksete prognoosid on samm õiges suunas.

Teiseks peab EL tagama, et finantseeskirju kohaldatakse õigesti.

Praegusest ELi eelarvest ja eelarvesse eraldatav raha on täpselt kajastatud, kuid selle kulutamisel tehakse siiski endiselt palju vigu, eelkõige liikmesriikides. 2015. aasta maksete hinnanguline veamäär on 3,8 %. Veamäär on üsna sarnane eelnevate aastatega, kuid ületab siiski 2 % suurust olulisuse piirmäära.

Hoolimata juba võetud meetmetest saaks komisjon veelgi parandada oma riskihindamist ja suurendada parandusmeetmete mõju. Euroopa maksumaksjale oleks oluliselt parem, kui komisjon ja liikmesriigid kasutaksid raha algusest peale korrektselt ning ei oleks vaja kulutada aega ja rahalisi vahendeid selle tagasinõudmiseks peale seda, kui on avastatud vigu.

Vigu oleks võimalik vähendada, kui parandada rahastamiskavade ülesehitust. Inimesed ei saa usaldada süsteemi, millest nad aru ei saa.

Minu eelkäija rääkis vajadusest „täiesti uue lähenemisviisi“ järele. Esialgu on veel liiga vara öelda, kas ja millal see reaalsuseks saab. Oleme aga juba näinud praeguste rahastamiskavade vahearuannet.

Kontrollikoda peab positiivseks tulemustele keskendumist, millele Euroopa Komisjon taas tähelepanu juhtis. Puudu on aga kulutõhususe mõõde, mis toobki mind usaldusväärse finantsjuhtimise kolmanda elemendi juurde.

Meie kodanikel on vaja näha, kuidas EL tagab kulutõhususe. Neil on vaja kindlust selle kohta, et ELi tasandi meetmetega on võimalik saavutada rohkem kui nende riigi ametiasutuste eraldi võetavate meetmetega.

Kuid kas ELi projektid saavutasid 2015. aastal kuludele vastava tulu? Kas nende eesmärgid olid algusest peale realistlikud? Kas kulud olid mõistlikud? Kas programm või projekt oli rohkem või vähem kulukas, kui see oleks olnud teistsuguse juhtimistaseme puhul?

Nendele küsimustele ei ole lihtsat vastust, kuni ei kohaldata õiget aruandluskorda. Oleks vaja tõelisi stiimuleid kulutõhususe saavutamiseks, mitte lihtsalt kulueesmärkide täitmiseks ja eeskirjade rikkumise vältimiseks.

Sest isegi kui kogu raha üle on nõuetekohaselt arvet peetud ning kõiki eeskirju järgitud, ei tagata sellega, et kõik ELi rahastatud projektid on kulutõhusad.

Kui inimesed ei saa aru, kas süsteem nende jaoks toimib, ei saa me oodata, et nad seda usaldaksid.

Nad tahavad näha tulemusi ning saada selge ülevaate nende saavutamiseks kasutatud vahenditest. See suhe – raha kasutamise tulemusel toodetud väärtus – peab olema palju selgemalt välja toodud.

Usalduseks on vaja läbipaistvust ja kindlust, ning need on hea finantsjuhtimise neljas element.

Rahastamismehhanismide järjest laialdasem kasutamine (nende rahastamine ei toimu otse ELi eelarvest ning kontrollikoda neid ei auditeeri) ohustab nii läbipaistvust, aruandekohustuse täitmist kui ELi poliitikasuundade ja tegevuste koordineerimist.

Lisaks sõltumatu kindluse andmisele esitatakse kontrollikoja auditites ka soovitusi ELi finantsjuhtimise parandamiseks. Komisjon aktsepteerib ja järgib väga suurt osa kontrollikoja sellealastest soovitustest.

Vaatamata sellele, et liikmesriigid on kontrollikoja soovitustest üsna hästi teadlikud, on soovituste põhjal ametlikult võetavate meetmete tase aga liikmesriigiti väga varieeruv. Seetõttu on liikmesriikide tasandil poliitikas ja tavades tehtud vaid piiratud määral muudatusi.

Kokkuvõttes tuleb ELi finantsjuhtimist parandada. Kui soovime luua ELi finantssüsteemi, mis oleks kohane oma kodanike usalduse taastamiseks, peab EL ellu viima õiged reformid ja seda võimalikult kiiresti.